

Vrijdagmiddag 28 juni 2019, van 12.00 tot 17.00 uur organiseert het netwerk OG de 7e landelijke OG dag 'Gewoon en Bijzonder'.

Gewoon opgroeien. Hiervoor is soms bijzondere zorg nodig. Bijzondere zorg door gewone mensen. Zodat het leven weer gewoon wordt. En er oog is voor de bijzondere mogelijkheden van ieder mens.

Programma:

12.00	Lunch
13.00	Opening en Inleiding door Maretha de Jonge en Marlies Post <i>'Gewoon en bijzonder: ontwikkelingen in de opleiding en registraties van orthopedagogen (-generalisten)'</i>
13.40-14.40	Deelsessie ronde 1
14.50-15.50	Deelsessie ronde 2
16.00-17.00	Plenaire Afsluiting Marijke Naezer <i>'Seksuele vrijheid @ sociale media: Kansen en belemmeringen voor Nederlandse jongeren'</i>
17.00	Borrel

Keuze deelsessies:

- Marianne van Etten & Mariette van Hemert: *'SCHOOLbeLEVEN, Psychische diversiteit in het onderwijs: Wat vertellen jongeren zelf?'*
- Marieke Zeeman: *'Hoe out of the box durf jij te denken?'*
- Kristel Beekman *'Anders denken en doen met JIM'*
- Marianne Volaart en Joyce Aalberts *'Samenwerken met ervaringsdeskundigen'*

Plenaire Inleiding – 'Gewoon en bijzonder: ontwikkelingen in de opleiding en registraties van orthopedagogen (-generalisten)' door Maretha de Jonge en Marlies Post

Orthopedagogiek is een bijzondere discipline, maar soms is het gewoon best moeilijk uit te leggen waarin we bijzonder zijn. De recente ontwikkelingen in het werkveld maken dat het extra belangrijk is om te definiëren wat orthopedagogen precies doen. In het afgelopen jaar namen we de beroepsidentiteit, eigenheid en meerwaarde van de orthopedagoog(-generalist) naast, en in samenwerking met andere disciplines, nog eens onder de loep. Cruciaal is de toegevoegde waarde die de orthopedagoog (generalist) kan bieden aan vooral onderwijs, jeugdhulp en gehandicaptenzorg. We stonden en staan voor de taak dat glashelder te verwoorden. Dat werd mede ingegeven door drie belangrijke ontwikkelingen.

Ten eerste is er het voorstel tot opname van de orthopedagoog-generalist (OG) in de Wet-BIG. In 2013 begon de NVO met leden en medestanders met haar lobby om dit voor elkaar te krijgen. In het laatste jaar is er veel gebeurd. Hoe ver zijn we inmiddels? Marlies Post, directeur van de NVO praat u bij over een intensief traject dat nu een besluitvorming nadert.

Ten tweede vroeg men zich bij het ministerie van VWS af waarom ons beroepenveld zo versnipperd is en of we de bekwaamheden van verschillende disciplines beter zichtbaar kunnen maken voor cliënten en betrokkenen. De NVO nam het initiatief tot een project dat de beroepsstructuur moet verhelderen. De inventarisatiefase namen de vier beroepsverenigingen (NIP, NvGzP, NVO en NVP) voor hun rekening. VWS was hier enthousiast over en kende recent de financiering voor de rest van het project toe. De beroepsverenigingen hebben hierin de 'lead' en worden met veel belangstelling gevolgd door VWS en zorginstellingen.

Bovendien vraagt VWS zich af of de toegang tot de postmaster-opleiding (GZ- en OG opleiding) niet efficiënter kan. Vaak valt er nu een groot gat tussen de masterstudie en een postmasterstudie en daaraan kleven voor- en nadelen; dit leidt tot pittige maar interessante en belangrijke discussies. Onder de vlag van de Opleidingsraad gingen allerlei organisaties aan de slag. Maretha de Jonge vertelt u wat de stand van zaken is en wat dit kan betekenen voor de opleiding tot OG.

Maretha de Jonge is als bijzonder hoogleraar orthopedagogiek verbonden aan de Universiteit Leiden. Haar onderzoek richt zich onder andere op de beroepspraktijk en de opleiding van orthopedagogen en orthopedagoog-generalisten. Ze is werkzaam als docent bij de Universiteit Leiden, de RINO-groep, en het ADI-R/ADOS opleidersnetwerk gecoördineerd door Accare opleidingen.

Daarnaast werkt zij als in het UMC Utrecht, op de afdeling psychiatrie – ontwikkelingsstoornissen. Als geregistreerd Orthopedagoog-Generalist, GZ- psycholoog en cognitief gedragstherapeut, ziet zij kinderen met hun ouders voor diagnostiek en behandeling en begeleidt gezinnen en betrokken professionals. Zij heeft zich gespecialiseerd in autisme spectrum stoornissen en selectief mutisme. Maretha hecht veel waarde aan de integratie van wetenschappelijk onderzoek en klinische ervaring zowel in haar klinisch werk als in de opleiding van de nieuwe generatie orthopedagogen (-generalisten).

Marlies Post is sinds voorjaar 2012 directeur van de NVO. Daarvóór was zij o.a. plv directeur bij het ministerie van onderwijs, hoofd Staf bij de Inspectie van het Onderwijs en hoofd beleid & innovatie bij een brancheorganisatie in het middelbaar beroepsonderwijs. Op persoonlijke titel is zij sinds 2013 lid van de geschillencommissie passend onderwijs. Zij is -lang geleden - afgestudeerd als pedagoog.

Deelsessies, leden kunnen 2 van de 4 deelsessies volgen:

Deelsessie 1, Marianne van Etten & Mariette van Hemert: 'SCHOOLbeLEVEN, Psychische diversiteit in het onderwijs: Wat vertellen jongeren zelf?

Een prikkelende bijdrage met de stem van jongeren zelf, naar aanleiding van Praktijk Wetenschappelijk Narratief onderzoek. Een deel van de thuiszittende jongeren heeft te maken met psychische kwetsbaarheid. Scholen, zorg en de GGZ weten vaak niet wat ze wél en soms ook beter niet kunnen doen om jongeren te helpen bij het weer grip krijgen op leren en het naar school gaan. Wat betekent het eigenlijk voor een jongere zelf om thuiszitter te zijn? Wij brengen een introductie op hoe psychische kwetsbaarheid eruit kan zien en brengen verhalen over het schoolleven van jongeren die op het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) hebben gezeten die aanzetten tot discussie, overleg en denken. Deze jongeren maakten diverse schoolwisselingen mee, hebben te maken (gehad) met ondersteuning vanuit Geestelijke Gezondheidszorg en hadden een doorbroken schoolloopbaan. We kijken door de bril van de ecologische pedagogiek, naar de complexiteit van psychische kwetsbaarheid en willen daarmee recht doen aan de verscheidenheid in onderwijsbehoeften. Met de stem van jongeren delen we onze ervaringen als schoolbegeleiders om onderwijs passend te maken voor met leerlingen met een psychische kwetsbaarheid.

***Marianne van Etten** heeft ruim 25 jaar ervaring in het Speciaal (basis) Onderwijs. Als leerkracht begonnen op een school voor speciaal basisonderwijs en vele ontwikkelingen in onderwijs en opvoeding meegemaakt. De interesse ging als remedial teacher en intern begeleider uit naar gedrag. Nu werkt zij als pedagoog en begeleider passend onderwijs, verbonden aan een school voor Speciaal Onderwijs en Universitair Medisch Centrum Utrecht. Zij is nieuwsgierig en geïnteresseerd in interactie en gedrag van leerlingen, ouders, leerkrachten en richt zich graag op samenwerking met buurtteams, kinderveerleiders en hulpverleners. Op zoek naar maatwerk voor thuiszittende leerlingen in het primair onderwijs. De ervaring als leerkracht, begeleider, pedagoog en oplossingsgerichte coach zet zij in om samen met ouders en school te kijken naar de onderwijsbehoefte van de leerling en te zoeken naar passend onderwijs.*

***Mariette van Hemert** is begonnen binnen het vroegere LOM- onderwijs en het VSO. Het bieden van maatwerk is voor haar belangrijk, vanuit de gedachte één kind, één plan. Daarna kwam zij in dienst van de Fritz Redlschool, een school voor kinder- en jeugdpsychiatrie in Utrecht en werkt zij als onderwijsadviseur voor het basis- en voortgezet onderwijs. Mariette heeft zich in haar werk gespecialiseerd in het werken met kinderen en jongeren met psychische en/of systeemproblematiek die dreigen uit te vallen, of zijn uitgevallen binnen het reguliere onderwijs. In 2015 heeft zij samen met een collega een thuiszittersteam opgericht vanuit de Fritz Redlschool. Het doel is om jongeren weer toe te leiden naar een passende onderwijsplek in nauwe samenwerking met ouders/ opvoeders en hulpverleners die betrokken zijn. Daarnaast wil zij met scholen, hulpverlening, leerplichtambtenaren en andere betrokkenen de dialoog aangaan over wat wij van jongeren in deze tijd mogen verwachten*

Deelsessie 2, Marieke Zeeman: 'Hoe out of the box durf jij te denken?'

Veranderingsgericht werken is één van de uitgangspunten bij het orthopedagogisch handelen. Hierbij gaat het niet alleen om het opheffen van stagnaties maar ook het bevorderen van ontwikkeling en het creëren van kansen. Hoe verhouden het classificeren (volgens DSM) en het gebruik van protocollen en richtlijnen zich hier toe? Heb je dan nog voldoende oog voor de mogelijkheid tot verandering? Wat zou er gebeuren als we meer het puberbrein in onszelf zouden aanwakkeren als het gaat om het bieden van goede cliëntzorg? Als volwassenen hebben we gesnoeid in de weggetjes in ons hoofd en gebruiken we alleen nog efficiënte verbindingen. Maar hoe flexibel zijn we daarmee nog? Ik weet niet of je ooit een discussie met een puber hebt gehad? Maar die neemt niet makkelijk genoeg met nee! Zelfs al kom je met stevige argumenten is een puber altijd in staat uitzonderingen op de regel te vinden. Door de wirwar van lijntjes en kronkelwegen in zijn hoofd is de puber heel goed in staat een andere afslag te nemen. Waardoor er meer flexibiliteit is, wat leidt tot creatieve oplossingen. Kan jij deze afslagen nog vinden en durf je ze te nemen? Hoe zou de zorg er uit zien als weer gaan dromen voor en met onze cliënten? Dromen over wat hen daadwerkelijk verder helpt. En hoe kunnen we dat verantwoord doen? In deze deelsessie gaan we (weer) out of the box leren denken. We gaan de paarse krokodillen wegwerken en op de bres voor echt veranderingsgericht werken.

Marieke Zeeman is GZ-psycholoog, Orthopedagoog Generalist, EMDR practitioner en psychotraumatheapeut. Ze behandelt bij Family Supporters m.n. meervoudig en complex trauma. Deze behandelingen voert zij zowel op de locatie van Family Supporters als bij het Blijf van Mijn Lijf Huis uit. Marieke werkt veel met EMDR en traumagerichte cognitieve gedragstherapie (schrijftherapie, Junior write). Naast behandeling voert zij ook complexe diagnostiek uit. Waaronder ook screeningen i.v.m. vermoedens van (seksueel) misbruik. Marieke werkt naast Family Supporters in haar eigen praktijk in Anna Paulowna (Praktijk bij Marieke), waar ze vrouwen (en hun partners) met peri en postnatale klachten behandelt. Marieke geeft les aan de GZ-opleiding bij RINO Amsterdam en is supervisor voor de GZ-opleiding, NVO, NIP en SKJ. Hiervoor heeft zij o.a. bij de Opvoedpoli, Altra en de Jeugdgezondheidszorg op Curaçao gewerkt. Marieke heeft een open en positieve instelling. Ze kan moeilijk accepteren dat iets onmogelijk zou zijn en is daarbij creatief in het zoeken naar oplossingen. Ze is niet bang om door te pakken. En gaat door waar anderen dreigen te stoppen. Humor en relativiseringsvermogen zijn voor haar onmisbaar. Net als authenticiteit, jezelf kunnen zijn.

Deelsessie 3, Kristel Beekman 'Anders denken en doen met JIM'

Kinderen maar eigenlijk alle mensen hebben wortels nodig om te groeien. Wortels houden je op je plaats en voeden je. Zonder dat je het ziet krijg je er de normen, de waarden maar ook hoe je dingen handig aanpakt, van mee. Zo groei je. Soms gaat het mis bij jongeren, worden ze geremd in hun groei, hebben ze het moeilijk. Juist dan vragen we de jongere om binnen de groep mensen die ze al kennen en vertrouwen, iemand aan te wijzen die hen als mentor, hun wortel, verder helpt groeien. Iemand die hen inspireert, energie geeft en dingen leert. We halen ze niet uit hun habitat, we bieden ze een stabielere groei. Dat is een nieuwe aanpak die duidelijk werkt.

Wie is JIM? JIM is een systemische jeugdhulpaanpak staat voor Jouw Ingebrachte Mentor en is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De keuze van een jongere voor een JIM wordt ondersteund door ouder(s), waarna JIM optreedt als ambassadeur van de jongere. JIM is vertrouwenspersoon voor de jongere en zijn vertegenwoordiger richting ouder(s) en professionals.

In deze deelsessie staat de achtergrond van de JIM aanpak, hoe Jim werkt en wat het betekent voor jouw rol als professional centraal. Hoe zorg je voor co-creatie tussen gezin, JIM en professional? Hoe zorg je dat het probleemeigenaarschap bij het gezin en sociaal netwerk blijft, je wel de veiligheid waarborgt en er sprake is van gelijkwaardig samenwerken?

***Kristel Beekman** volgt het opleidingstraject Orthopedagoog generalist en hoopt ditkomende zomer af te ronden. Zij werkt als zelfstandig orthopedagoog en systeemtherapeut, waardoor zij gevarieerd werk doet. Zo wordt ze door een regio ingehuurd als gedragskundige ter ondersteuning van jeugdprofessionals in wijkteams voor complexe vraagstukken, werkt ze als orthopedagoog op een mytylschool en doet ze individuele behandeling (oa Emdr) en gezinsbehandeling binnen haar eigen praktijk Kobalt. Haar opleiding tot Orthopedagoog-Generalist heeft ze deze zomer afgerond. Voor de stichting JIM werkt zij als systeemtherapeutische trainer. Ze werkt dan ook vanuit deze visie: krachten van verandering en groei liggen in relaties tussen jeugdige, gezin en omgeving. Kristel is er van overtuigd dat iedereen recht heeft op eigen ontwikkeling. Dat je het mooist groeit vanuit eigen wortels.*

Deelsessie 4, Marianne Volaart en Joyce Aalberts: 'Samenwerken met ervaringsdeskundigen'.

Ervaringsdeskundigen zijn bijzondere mensen. Ze zijn gewoon net als wij maar hebben bijzondere ervaringen. Ervaringen op een bepaald levensgebied, ervaringen met bepaalde problemen of ervaringen met hulpverlening. Het bijzondere aan deze ervaringsdeskundigen is dat zij hun ervaring bewust benutten om hun deskundigheid te ontwikkelen en zo anderen te kunnen helpen. Dingen die voor hulpverleners bijzonder zijn en niet altijd meteen begrijpelijk, zijn voor ervaringsdeskundigen gewoon en herkenbaar.

In deze deelsessie komt aan de orde hoe je door de samenwerking met ervaringsdeskundigen beter kunt aansluiten bij cliënten. Hoe kun je ervaringen bespreekbaar maken en zorgen dat de ervaringsdeskundigen die ervaringen bewust kunnen inzetten in het helpen van anderen? Hoe moet je luisteren en aansluiten en hoe help je hen in het luisteren en aansluiten? Hoe verbind je gewoon & bijzonder en hoe maak je gebruik van bijzondere ervaringen om mensen gewoon te helpen?

Een interactieve sessie met ook een kijk in de keuken van de uitdagingen en de mogelijkheden die we zien voor het beter benutten van collectieve en individuele ervaringskennis als onderdeel van het samen lerend doen wat werkt.

Bo van Loenen zal als ervaringsdeskundige Veilig Opgroeien deelnemen aan deze sessies.

***Marianne Volaart** is werkzaam bij NJI als senior beleidsmedewerker in het programma Veilig Opgroeien.*

***Joyce Aalberts** is werkzaam bij Family Supporters Haaglanden als regiebehandelaar.*

Marianne, Bo en Joyce hebben met elkaar samengewerkt in de Academische Werkplaats

Transformatie Jeugdzorg : “samen voor het veilig opgroeien van kinderen”. Daar hebben zij ervaring opgedaan in het werken met ervaringsdeskundige jongeren en ouders. Marianne is betrokken bij de Spiegelgroep ervaringsdeskundigheid van het landelijk actieprogramma ‘geweld hoort nergens thuis’. Bo heeft ook een brochure geschreven over haar ervaringen en Joyce houdt zich bezig met de inzet van ervaringsdeskundigen in de gehandicaptenzorg.

Plenaire Afsluiting – ‘Seksuele vrijheid @ sociale media: Kansen en belemmeringen voor Nederlandse jongeren’ door Marijke Naezer

Sexting, sexy selfies, daten, porno: met de komst van sociale media is er een nieuwe wereld opengegaan waarin jongeren vorm kunnen geven aan seksualiteit. Er is echter nog maar weinig bekend over de manieren waarop jongeren hier precies gebruik van maken. Marijke Naezer vertelt op basis van haar eigen onderzoek hoe Nederlandse jongeren via sociale media vormgeven aan verschillende dimensies van seksualiteit. Aan de hand van haar bevindingen weerlegt ze hedendaagse stereotypen en biedt ze een tegenwicht tegen de angst die het hedendaagse debat over jongeren, seksualiteit en sociale media in zijn greep houdt. Ze biedt een alternatief kader van waaruit een meer evenwichtige aanpak mogelijk wordt, die bijdraagt aan de seksuele vrijheid en het seksuele plezier van jongeren.

Dr. Marijke Naezer is cultureel antropoloog en genderstudies onderzoeker. Ze promoveerde in oktober 2018 bij de Radboud Universiteit op haar onderzoek *Sexy adventures: An ethnography of youth, sexuality and social media*. Sinds februari 2019 werkt ze als zelfstandig onderzoeker en verzorgt zij onderzoek, lezingen, publicaties en advies op het gebied van gender, diversiteit en seksualiteit.